

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri Theologi, Institutioes Morales

In Quibus Vnivers[ae] Quaestiones ad Conscientiam recte aut prauè
factorum pertinentes, breuiter tractantur

Azor, Juan

Coloniae Agrippinae, 1616

55. De potestate concedendi remissiones siue Condonationes peccatorum,
quæ indulgentie vocantur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14007

ficij eius in negotijs, vel litibus, & causis Ecclesiasticis, ac spiritalibus exercendi vsum perpetuo, aut ad tempus prohibere, nec eorum appellatio iurisdictionem Ordinarij suspendit. *sess. 22. cap. 10.*

Item cognoscere possunt Episcopi, tanquam Sedis Apostolicæ delegati, de surreptione, obreptione, & intentionis defectu confirmationum adhibitarum, priuilegijs, & constitutionibus, vel statutis, quibus indultum est, vt recepti in aliquam Ecclesiam, alijs illius ecclesiæ aliquid dent, vel remittant. *sess. 24. cap. 14.*

In ecclesijs itidem Cathedralibus, & Collegiatis insignibus, vbi frequenter, adeoque tenues sunt præbendæ simul cum distributionibus, vt sustinendo decenti Canonico gradui, pro loci, & personarum qualitate non sufficiant: licet Episcopus cum consensu Capituli, vel aliquot simplicia beneficia, non tamen regularia ijs vnire, vel si hac ratione prouideri non possit, aliquibus ex ijs suppressis, cum patronorum consensu, siue iure patronatus laicorum sint, quarum fructus, & prouentus reliquarum præbendarum distributionibus quotidianis applicentur, eas ad pauciores numerum reducere: ita tamen vt tot superent, quæ diuino cultui celebrando, ac dignitati Ecclesiasticæ commode valeant respondere: non obstantibus quibuscunque Constitutionibus, & priuilegijs, aut quacunque reservatione generali, vel speciali, aut affectione.

Alia, lege superius hoc eodem libro, *cap. 38. qu. 15.*

CAP. LV.

De potestate concedendi remissiones siue condonationes peccatorum, quæ Indulgentiæ vacantur.

Certi iuris est, penes Episcopos esse potestatem conferendi quas vocant Indulgentias, vt patet ex c. cum ex eo. & c. Quod autem de penitentibus. *Tranmiss. & cap. ult. eod. tit. in 6. & c. Accedentibus, de excess. Pralato.*

Primo queritur, An concedere Indulgentias, sit actus iurisdictionis, an Ordinis? Hostien. in c. Accedentibus citato, & Lapsus Clem. 2. de penit. videntur docere esse actum Ordinis: aiunt enim non posse quemquam Indulgentias conferre, nisi sit Sacerdos. Sed communis est sententia, quam habet S. Thomas in 4. dist. 20. q. 3. art. 3. esse actum iurisdictionis, non Ordinis. Vnde Papa statim, vt est electus, quamuis non sit Sacerdos, potest Indulgentias dare, & Episcopus cum primum est electus, & confirmatus auctoritate Papæ.

Secundo queritur, Quo iure conueniat Episcopis potestas concedendi Indulgentias? Corduben. de Indulgentiis, ar. 2. q. 12. propos. 2. docet conuenire iure diuino. Sic etiam Ledesma in 4. qu. 28. art. 3. Concl. 5. Medina, de indulg. disput. 6. Idem videtur: slerer Sotus in 4. dist. 21. q. 1. art. 4. Quæ sententia mihi non placet. Primo, quia huiusmodi potestas est iurisdictionis, non ordinis: sed omnis Episcoporum iurisdictionis est proxime à Papa: in quo differt à iurisdictione Papæ: nam Papa suam iurisdictionem habet proximè à Deo, non ab homine, Episcopi vero proxime accipiunt à Papa, vnde potest Romanus Pontifex eam adimere, vel minuere, atque restringere. Secundo, si Episcopi iure diuino talem potestatem haberent, non posset eam Papa minuere: nec enim potest inferior potestatem à Superiore datam ex toto, vel ex parte abrogare: at Papa in cap. Cum ex eo, de penitent. restringit, ac minuit in Episcopis potestatem, & ius conferendi Indulgentias, ergo talis Episcoporum potestas non est iuris diuini.

Dicendum igitur est, eam Episcopis conuenire iure communi Canonico: vnde eam habent proxime à Papa: sed habent eam iure ordinario, ac proinde eo ipso quod sunt Episcopi electi, & confirmati. *Richard. in 4. dist. 20. art. 5. q. 3. Palud. eod. lib. & dist. q. 4. art. 2. conclus. 3. Palacius in*

4. dist. 20. disput. 4. vers. Respondebis, de Episcop. Augusti. de potest. Eccles. & Papa. q. 29. art. 5. Siluest. in verb. Indulgentia. q. 5. Quare huiusmodi Auctores cum dicunt, episcopos talem potestatem habere ex commissione Papæ, non significant, eam habere tanquam Iudices delegatos: nam expresse subiungunt, habere eam iure ordinario, & communi. Solum igitur docere voluerunt, talem potestatem penes Papam esse iure diuino à Deo proxime acceptam, penes Episcopos vero esse iure communi, & ordinario, sed proxime acceptam à Papa, à quo habeat iurisdictionem ordinariam, non delegatam.

Tertio queritur, An hi, qui sunt inferiores episcopis, cuiusmodi sunt Abbates, aut Priores, habeant potestatem concedendi indulgentias? Non habent iure communi, nisi speciali priuilegio, consuetudine, vel præscriptione, quia id potestatis nonquam ius commune concessit, *cap. accedentibus, de excess. Pralato.*

Quarto queritur, An Capitulum, sede vacante possit Indulgentias conferre, quas posset episcopus? Potest, vt docuit superius in hoc libro, c. 37. q. 9.

Quinto queritur, An generalis episcopi Vicarius Indulgentias concedere queat? Non potest, nisi ex speciali episcopi mandato, vt dixi superius, hoc lib. cap. 43. q. 13.

Sexto queritur, Quot dierum Indulgentias possit episcopus conferre? Respondeo, in dedicationibus ecclesiarum siue vnus episcopus, siue plures concurrant, solum posse concedere Indulgentias vnus anni; in anniuersario vero dedicationis tempore ecclesiæ, vel ex alijs causis pijs, *cap. Cum ex eo, de penit. ad finem. Item teste Paludano, lib. 4. dist. 20. q. 4. art. 2. Concl. 1. summus Papæ penitentiarius dare solet Indulgentias centum dierum. Glossa itiam in cap. vlt. de officio Legati, docet Legatum Apostolicum posse concedere Indulgentias perpetuas, sicut potest in perpetuum statuta concedere. hoc autem, videtur intelligendum, eum posse Indulgentias conferre, quæ non excedunt 40. dierum numerum, sed quæ durent in perpetuum. Insuper Archiepiscopus potest Indulgentias dare in tota provincia sibi subiecta, hoc est, potest concedere Indulgentias omnibus subditis suffraganeorum Episcoporum, *cap. Nostro de penit. c. 1. eod. tit. in 6.**

Sexto queritur, an valeant Indulgentiæ concessæ ab Episcopo, vel Archiepiscopo, si excederint numerum taxatum in c. Cum ex eo, de Penit. Ioannes & Bernardus, *cap. cum ex eo citato: docuerunt valere: quorum sententia reprobata est in cap. Indulgentia, de penit. in 6. vbi dicitur: Indulgentia, quæ ab vno vel pluribus Episcopis in Ecclesiis in dedicationibus, vel alijs quibuscunque casibus conceduntur, vbi res non obtinent, si statum exco. sserint Concil. Gener. hoc est, numerum dierum taxatum in c. Cum ex eo de penit. Quæ res, An saltem valeant, quod attinet ad numerum in prædicto capite taxatum. v. g. in anniuersaria celebritate dedicationis ecclesiæ concedit episcopus Indulgentias centum dierum. Non valeat quatenus excedunt numerum quadraginta dierum. Sed queritur, An saltem valeant quatenus numerum quadraginta dierum attingunt? Respondet, cum Glossa in c. Indulgentia, & c. Cum ex eo, citatis, valere, quia vtile per inutile non viciatur, c. vlt. de reg. iuris in 6. & l. 1. §. Trebatius, ff. de aqua quotidiana & esti. Item, quia Indulgentias conferre, est actus liberalitatis, & in donationibus excedentibus quantitatem taxatam in lege, valet quod donatur quatenus attingit quantitatem, quam lex permittit. l. Sancimus, C. de donat. & c. Si quis de seruitute, 12. qu. 2. Hæc opinio est communi consensu recepta.*

Septimo queritur, An episcopus excommunicatus, vel suspensus à iurisdictione vel officio, possit Indulgentias concedere? Non potest, quia caret iurisdictione, c. Aulianus, 24. q. 1. & c. Cum dilecti, de dolo & consummacia.

Quæres, an possit facultatem concedere alteri Episcopo, vt suis subditis Indulgentias concedat? Palud. in 4. dist. 23. q. 2. docet, Parochum excommunicatum, vel suspensum ab officio, alteri delegare non posse, vt suorum subdi-

torum confessiones audiat: posse tamen licentiam concedere: quia delegare, inquit, est iurisdictionis, quam non habet excommunicatus: at licentiam concedere, ut auctoritate alteri Patocho subijcere. Iuxta hoc dicit Paludanus, Episcopum excommunicatum non posse alteri delegare vices suas, posse tamen concedere, ut alter Episcopus suis subditis indulgentias conferat. Hæc sententia mihi dubia videtur, quia videtur, etiam esse actus iurisdictionis, huiusmodi licentiam dare. Sed probabilis Paludani sententia est.

Octavo quaeritur, An Indulgentiæ concessæ ab Episcopo, proficiunt ipsi, si opus fecerit, eo quod alijs Indulgentiæ conceduntur: Ratio dubitandi est, quia nemo potest vti iurisdictione in seipsum. Communis est sententia prodesse. *Richar. in 4. distin. 20. art. 4. q. 3. Palud. ibid. q. 4. art. 3. concl. 5.* & ratio est, quia non vultur directo iurisdictione in seipsum, & quia non est peioris conditionis quam alij, De Canonica quarta portione Episcopis debita agam, *lib. 8. c. 24. de charitativo, ut vocant subsidio Episcopis dari solito, dicam, lib. 8. c. 26.*

Finis Libri Tertij.

IOANNIS
AZORII LOR-
CITANI E SOCIE-
TATE IESV
INSTITUTIONVM
MORALIVM
Pars secunda:

LIBER QVARTVS.

De Cardinalibus Sanctæ Romanæ
Ecclesiæ.

CAPVT PRIMVM.

Ratio quaeritur, Vadenam, & quo tempore sit nomen Cardinalis, acceptum? Respondetur, à cardine Cardinalem esse dictum: Cardio autem, ferramentum est, circa quod fores vertuntur. Vnde cardines dicuntur duæ cæli partes immobiles sibi mutuo oppositæ, quarum vna est ad Septentrionem, altera ad Austrum sita, & dicuntur poli, & vertices mundi cardio item significat id quod est in negotio, causa, & controuersia præcipuum. Vnde Cardinalis dicitur etiam quasi principalis. Sic quatuor virtutes Cardinales dicuntur apud *Ambros. lib. 5. in Lucam: quatuor item venti Cardinales, & quatuor Mundi partes Cardinales apud Senium.* Sanctus item Augustinus *li. 1. de Baptis. c. 6.* Cardinales Donatistas appellat, hoc est, primarios, & principales apud ipsos. Quare Cardinalis Episcopus iuxta hunc sensum, erit primarius, & principalis Antistes Cardinalis Presbyter, Cardinalis Diaconus, Cardinalis Clericus, est Principalis Presbyter, Diaconus, vel Clericus, vel Canonikus. *Cap. in nomine Domini. distinctio. vigesima etia. vocantur Episcopi Cardinales, & Clerici Cardinales Cap. Ministerium de officio. Archiepiscopi, Sacerdos Cardinalis. Cap. Praesul. 2. q. 5. Presbyter Cardinalis, Diaconus Cardinalis.*

Sunt qui censent S. Gregorij I tempore Cardinalem Episcopum vel Presbyterum dici eum, qui cum ad certam Ecclesiam promotus fuerat, ad aliam episcopo, vel Presbytero destitutam, & viduatam transferebatur, quicquid non dicebatur absolute, vel simpliciter Episcopus, vel Presbyter, cum in duabus Ecclesijs vnus ordinatus, esse iure non posset, sed dicebatur illius Ecclesiæ ad quam erat translatus, Cardinalis Episcopus, vel sacerdos, hoc est, ad eam traductus, & proinde ipsi obstrictus, & mancipatus.

Et hoc sensu explicant multa, quæ habentur in epistolis S. Gregorij primi. Et in vita ipsius, per Ioannem Diaconum descripta. Nam *lib. 3. c. 16. ita scribit ipse Ioann. Diaconus. Expulso Episcopo, tam cito incardinare non poterat, vel quorum reditu ad proprias sedes contingere posse sperabat. C. 18. Licet vacantes Episcopos vacantibus Cuiuslibet incardinare studuerit, Demetrium Episcopum Neapolit. ob crimina deposuerat. Cum ab eisdem Neapolitanis incardinari sibi Paulum Neapolitanum Episcopum magnopere quereretur; tribuit illis Visitationem; Cardinalem vero constituere recusauit. & eod. lib. c. 15. incardinari Ecclesiæ scribit eum, qui aliunde translatus viduatæ Ecclesiæ præficitur. ca. 19. aliarum Parochiarum Clericos sibi, & alijs Pontifex incardinare curabat. c. 7. in ordinandis Episcopis, neque Cardinales Ecclesiæ suæ, neque Monachos Monasterij sui penitus excusauit, quo minus illis Ecclesiam rogendam committeret. Verum enim vero incardinare, aut incardinare, aut Cardinalem Sacerdotem constituere, in Epist. S. Gregor. aut apud Ioan. Diaconum non solum videtur significare id, quod transferre aliunde, & certæ Ecclesiæ præficere Sacerdotem translatum, sed idem etiam, quod ordinare, & in aliqua Ecclesiâ simpliciter constituere. scribit enim *lib. 3. c. 10. idem Ioan. Diaconus. Cardinales in forensibus Parochiis promotos, in pristinum cardinalem renocant. & apud Vitru. lib. 4. c. 6. Scapi Cardinales dicuntur, hoc est, annexi, inserti, & compacti. item lib. 10. c. 20. capricoli cardinati. c. seq. tigna cardinata, hoc est, inserta, & veluti annexa. Quare existimo tempore S. Gregorij, & longe ante eum dupliciter dici Cardinales, vel quia erant certæ alicui Ecclesiæ adscripti, & veluti inserti, aut quia erant Primarij, & principales. Et hoc etiam dupliciter, vel quia Ecclesiâ, cui erant addicti, & obstricti, erat principalis, vel quia ipsi Cardinales, Episcopi, Sacerdotes, vel Diaconi inter cæteros eiusdem Ordinis eminebant. Sic enim apud S. Ambr. quatuor virtutes Cardinales vocantur, & apud S. Cyprian. extat libellus de operibus Christi Cardinalibus sic inscriptus apud S. Augu. vero, ut prædiximus, Donatistæ Cardinales nominantur. Hinc illud in e. Ministerium, de officio Archiepiscopi: Diligenti cura prouideat ministerium Sacerdotum Cardinalium, id est, principalium, quorum erant in celebrioribus festis diebus solemnibus ritu rem diuinam facere. Ex quo etiam factum est, ut in quibusdam Ecclesijs sint inter Canonicos hodie etiam dicti Canonici Cardinales: ut in Compostellana Ecclesiâ, licet plures sint Canonici, sex tamen septemue Cardinales vocantur: qui Paschalis I L. privilegio, & diplomate sacrificium faciunt, solemnibus ritu in altari maximo, sub quo iacet corpus S. Iacobi Apostoli, ut testatur Mariana. *lib. 10. de rebus Hispania c. 6. & olim in Ecclesiâ Rauennate, & in Aquileiensi quoque, Mediolanensi, Beneuentana, & Pisana, teste Anaslasio, Germanio lib. 3. de Sacrorum immunit. cap. 6. Canonici Cardinales vocabantur, tanquam Canonici Ecclesiarum principalium, vel tanquam reliquis eiusdem Ecclesiæ Canonicis digniores: quorum certa quedam insignia erant, quibus à reliquis Canonicis discernebantur. Glossa in e. Puidor. 32. q. 2. Per derisionem, inquit, dicitur Cardinalis Rauienna sicut dicitur Rex Schacorum. In c. Sacrosancta, distinctio. 22. ad finem dicitur: Hac vero Apostolica Sedes, caput, & cardio (ut præfatum est) à Domino, & non ab alijs constituta est: & sicut cardine ostium regitur, sic huius Apostolica Sancta Sedes auctoritate, omnes Ecclesiâ Domino disponente reguntur. Sic ibi. Vnde fortassis dicti sunt Cardinales***